

Tilsynserklæring for skoleåret 2020/2021 for Rudolf Steiner-Skolen i Odense:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 461054	Skolens navn: Rudolf Steiner-Skolen i Odense
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Kjeld Læssøe

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
11-11-2020	7.	menneskekundskab	Naturfag	Kjeld Læssøe
11-11-2020	1.	håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
11-11-2020	1.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
11-11-2020	8.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
17-11-2020	7.	fysik	Naturfag	Kjeld Læssøe
17-11-2020	4.	maling	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
17-11-2020	9.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
17-11-2020	10	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
12-04-2021	3.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
12-04-2021	1.	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
12-04-2021	4.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
12-04-2021	6.	engelsk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
12-04-2021	6.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe

20-04-2021	5.	historie	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
20-04-2021	7.	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
20-04-2021	8.	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
20-04-2021	7.	sløjd	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Inden mine tilsynsbesøg meddeler jeg skoleleder dato og program for mine besøg. Denne undersøger så om programmet rent praktisk kan gennemføres og justeringer må af og til gennemføres, før programmet ligger helt fast. Som hovedregel drøfter jeg efter hvert tilsyn i en klasse mine observationer med den pågældende lærer. Planerne for undervisningen, niveauet og undervisningsmaterialer er faste punkter i disse drøftelser. Derudover vil vi jævnligt komme omkring områder som evaluering, trivsel, inklusion, undervisningsdifferentiering, læringsstile og variation i undervisningen.

Set i lyset af coronaepidemien har jeg i indeværende år forhørt mig hos skolens ledelse og nogle af lærerne om, hvordan skolen har bestræbt sig på at opretholde en kvalificeret undervisning med alle de begrænsninger coronaen har medført for den normale undervisning. Endvidere har jeg gennemlæst breve til forældrekredsen og nedskrevne procedurer og planer omhandlende nødundervisningen. Efter min vurdering har skolen gennemført en acceptabel nødundervisning under coronaens svære vilkår. Flere lærere har dog efterfølgende givet udtryk for, at nogle af eleverne er ramt fagligt og / eller socialt i perioden med hjemmeundervisning. Dette betød, at der forestod et arbejde med at få samlet disse elever op, da de vendte tilbage til undervisning på skolen.

Endvidere har jeg være i dialog med skolens ledelse omkring de nye spørgsmål i tilsynserklæringen inden for kønsligestilling og underretningspligten.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Generelt om mine vurderinger af skolens undervisning.

Jeg bygger min vurdering på observationer af undervisningen, samtaler med lærere og skoleledelse, vurdering af undervisningsmateriale og undervisnings- og årsplaner sammenholdt med Fælles Mål og gennemgang af skolens evalueringspolitik. Med hensyn til skolens planer for undervisningen, så følger skolen ikke ministeriets Fælles mål, men laver sine egne undervisningsplaner.

Eksempel på undervisning inden for det humanistiske fagområde.

Tysk i 7. kl.

Første tysktimer efter hjemsendelsen, så stor gensynsglæde og snak eleverne imellem. Læreren styrer timen stramt med god variation og på relevant niveau. Hvilket betyder at eleverne er godt med gennem hele timen. Protokol, eleverne svarer på tysk, læreren hjælper. Helst hele sætninger. Skift til digt af Goethe. Læreren fortæller, hvad det handler om på dansk og slår derefter over på tysk. Sætninger fremsiges af læreren og eleverne svarer i kor. Skift til memory-kort. Læreren skriver kategorigrupper på tavlen. Eleverne siger på tysk, hvad der er på kortet og hvilken baggrundsfarve, og partneren findes. Skift. Da alle har fundet deres partner på denne måde, får grupperne udleveret en seddel med spørgsmål på tysk, som de skal læse op for hinanden og besvare. Eleverne går straks i gang, nogle udenfor. Læreren går rundt og hjælper. En god undervisning i tysk som fint står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det naturfaglige område.

Menneskekundskab i 7. kl.:

Dette emne er en del af skolens undervisningsplan inden for sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab. I 7. klasse er undervisningen delt op i 2 perioder af 3 ugers længde. Første periode handler om kroppen (indholdet er beskrevet i undervisningsplanen for biologi) og anden periode fokuserer på puberteten (kroppens udvikling, seksualitet, overgangsriter, mediernes rolle m.m.)

I den pågældende dobbelttime havde klassen om kroppen. Tidligere var gennemgået blod, hjerte, hjerne, fordøjelse, nyrer, kost og forbrug. Nu var klassen nået frem til næringsværdier. Hvad giver energi? Læreren startede med repetition fra gårsdagens undervisning. Spørgsmål og svar. Klassen godt med. Kulhydrater, kalorier, proteiner, fedt m.m. Derefter tages der fat på vitaminer. Deres funktion, hvilken slags og hvorfra. Undervisningsformen er tavlegennemgang og dialog med klassen. Kostrådene fra Sundhedsstyrelsen gennemgås og debatteres. Til slut deles madvarer ud og eleverne skal finde varedeklARATIONER og tage stilling til disse. Stor aktivitet. Spørgsmål fra elev: Det virker som om, at man skal have en videregående uddannelse for at kunne leve sundt. Medførte desværre ikke nogen debat. :-)

En undervisning der står fint mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen og som samtidig er i overensstemmelse med skolens undervisningsplan.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Se de generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det praktisk-musiske fagområde

Håndarbejde i 1. klasse:

Timen starter med grundig håndvask (det er coronatider). En fællessang samler opmærksomheden. Alle synger med. På lærerens opfordring går alle elever i gang med deres strikkearbejde. Alle er i gang med at strikke en dværg. Der er godt med lærerkræfter tilstede. To lærere er på og 4 frivillige hjælpere fra 8. klasse (fast ordning). Dette betyder, at de elever, der går i stå, hurtigt kan få hjælp. En af lærerne begynder på en sang og alle elever istemmer hurtigt. Stemningen virker ganske hyggelig - og arbejdsom. Flere elever viste stor indsigt i hele strikkeprocessen, da de fortalte undertegnede om deres strikkearbejde. Oprydningen foregik til fælles sang og sluttede af med en stor tak til de 4 hjælpere fra 8. klasse.

En time der fagligt lever fint op til, hvad man kan forvente i folkeskolen. Samtidig bærer den præg af en succesfuld

dannelse til en venlig, hjælpsom og anerkendende omgangsform mennesker imellem. Fulgte skolens undervisningsplan i faget.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Se de generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Se de generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning i matematik.

Matematik i 3.klasse i hovedfag (2 lektioner): Undervisningen starter med en række faste rutiner: recitationer, sange (herunder kanon), styr på tid (dato og ugedag), engelsk remse om kroppen, fremsigelse af digte enkeltvis og afsluttende med fælles blokfløjtespil. Tydeligt at denne form for opstart på dagen er kendt og tryk for eleverne. Og som læreren udtaler, så kommer eleverne også til stede mentalt i forhold til sig selv, gruppen og de kommende aktiviteter. Ud over at der trænes en række færdigheder.

Selve matematikundervisningen går i gang. Eleverne fortæller på skift, hvad de lavede sidst. Emnet er måling (passer med undervisningsplanen) og eleverne har målt forskellige ting og områder på skolen og derhjemme. De har brugt de gamle måleenheder favn, alen, fod, hånd og tomme. Der opstår en relevant fælles drøftelse om fordele og ulemper ved disse måleenheder. De er for upræcise, så længe de tager udgangspunkt i forskellige menneskekroppe. Læreren fortæller om en præst, der tog initiativ til at standardisere måleenhederne. Dette illustreres glimrende ved en forsøg med alle elever, hvor de stiller sig på række fod ved fod. Den samlede længe udmålt ved en snor fører så via division frem til standarden "Klassens fod".

Læreren afsluttede med et historisk input, hvor Ole Rømer af kong Kristian den femte fik til opgave at standardisere måleenhederne så de gjaldt hele landet. På glimrende vis fik eleverne dermed også en historisk forståelse for matematiske måleenheder.

En alsidig og godt styret undervisning med aktive og motiverede elever og på et niveau, som fint står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Se de generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning i engelsk.

Engelsk i 1. klasse.

Timen starter med at klassen synger en engelsk sang, som samtidig dramatiseres. Læringen foregår dermed både via det talte sprog og de fysiske bevægelser og handlinger, eleverne foretager sig. Derefter giver læreren instruktioner på engelsk, som eleverne udfører. Enkelte elever har lidt svært ved at følge med, men ser hvordan de andre gør det. Der tælles til 20 på engelsk. Gemmegang af farver på tavlen, som går over til en leg, hvor farverne øves og dermed indlæres. Tegnehæfte frem og alle tegner en tekop og en tekande efter forlæg fra læreren på tavlen. Der ryddes op til fællessang. Alle ved hvad de skal.

En varieret og godt styret undervisning med højt aktivitetsniveau hos eleverne og på et niveau som fint kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Prøvefri skole jf. §8a, stk. 6

10.3 Uddybning

Se de generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning i historie i 5. klasse.

Første fase af undervisningen er en række faste rutiner: recitation, dato, ugedag, bøn (i relation til hist.emnet) og en del fysiske øvelser. To nye elever i klassen gav anledning til præsentationsrunde. Herefter gik historieemnet (det gamle Egypten) i gang. Først en diktat med ord fra emnet, som samtidig var en skriveøvelse. Derefter skriver læreren lektieord til dagen efter, som eleverne skriver ned. Et samarbejde mellem historie og dansk. Skift til gravskikkene i det gamle Egypten. Læreren fortæller og kommer også ind på præsternes uddannelse. Eleverne lytter. Læreren skriver tekst på tavlen om faraoerne, og eleverne skriver efter. Det er meningen at teksten skal indrammes flot, hvilket læreren giver råd om. Efter oprydning fortæller læreren om betydningen af Nilens jævnlige oversvømmelser for det daværende egyptiske landbrug. Dette emne udmyntes - som de andre historiske emner - i at eleverne laver et hæfte om emnet - med kopierede tekster og billeder og egne udformede tekster og billeder. Undervisningen følger skolens undervisningsplan i historie og står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Jeg har nu være tilsynsførende på skolen i snart 3 år. Jeg har overværet undervisningen 44 gange og dækket de tre fagområder, haft drøftelser med lærerne og møder med ledelsen og læst skolens planer for undervisningen. Jeg vurderer, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Jeg oplever skolen lever fint op til følgende beskrivelse på hjemmesiden:

Her fremgår det, at skolen tilstræber at opdrage eleverne til frihed for det enkelte menneske og respekt for andre mennesker. Dette mål forsøges opnået via bl.a. at forsøge at udvikle eleverne til selvstændigt tænkende og moralsk handlende mennesker, med en sund kritisk sans, der kan tage egne initiativer og kan samarbejde med andre.

Omgangsformen eleverne imellem og mellem elever og voksne er venlig og imødekommende og præget af en gensidig respekt. Eleverne opfordres til både at ytre sig og at lytte og respondere respektfuldt på andres ytringer.

Frihed og folkestyre handler også om at man har både rettigheder og pligter. Dette bliver blandt andet trænet gennem hele skoleforløbet via dukseordningen, hvor eleverne på skift har fastlagte praktiske opgaver omkring rengøring og oprydning - til dannelse for den enkelte og glæde for fællesskabet.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se bemærkningerne under "frihed og folkestyre".

Demokrati handler i høj grad om at være i dialog med hinanden, hvor der fremføres synspunkter og der lyttes. Dette træner skolen på glimrende vis ved at eleverne gennem hele skoleforløbet enkeltvis eller i gruppe fremlægger egne synspunkter og lytter til andres synspunkter. Endvidere fremfører eleverne recitationer, sange, musik mm for klassen, større forsamlinger og forældre. At turde stå frem for en forsamling er en vigtig kompetence i demokratisk dannelse. Lærernes praksis med at hilse grundigt på alle elever enkeltvis, når disse går ind i klassen passer også fint ind i demokrati-aspektet. Dels på grund af den respektfulde kontakt i sig selv og dels fordi denne kontakt, der skabes ved undervisningens start, er med til at kvalificere de efterfølgende dialoger lærer og elever imellem.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

En uddybning vil komme til næste år.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Skolen benytter ikke kønsopdelte aktiviteter i undervisningen ud over, når de går i bad i forbindelse med idræt.

I forhold til skolens elever er kønsroller noget skolen er opmærksom på at italesætte i forbindelse med folkedans, hvor de indtager traditionelle kønsroller. Det er endvidere et tema i undervisning om livscyklusser i menneskekundskab. Endvidere har 9. klasse et tema om kønsroller.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Jeg oplever, at omgangsformen på skolen er præget af gensidig respekt og har ikke på noget tidspunkt erfaret udtalelser, handlinger eller noget på skrift, som kunne indikere, at der ikke er ligestilling mellem kønnene. Dette gælder både blandt elever og ansatte.

Skolen har ikke en egentlige ligestillingsprocedure på skolen, men arbejder på at få flere mandlige medarbejdere, og mandlige medlemmer i skolens bestyrelse.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har et elevråd med deltagelse af elever fra 9. og 10. klasse.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolen har en praksis der understøtter en efterlevelse af den skærpede underretningspligt og er netop gået i gang med at udarbejde en nedskreven procedure for samme. Denne vil foreligge til næste år.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Nej

20.1 Uddybning

Skolen er i gang med at udtænke en model for at alle ansatte er opmærksomme på deres udvidede underretningspligt. Denne vil foreligge til næste år.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Jeg oplever en velfungerende skole med engagerede lærere og motiverede og aktive elever. Skolen lever fint op til kravene omkring den faglige undervisnings kvalitet og niveau og bestemmelserne omkring frihed og folkestyre, demokratisk dannelse, friheds- og menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene.

Det skal samtidig fremhæves, at mit samarbejde med både lærere og ledelse foregår i en respektfuld atmosfære og lydhørhed fra skolens side over for mine synspunkter omkring undervisningen og planerne for denne.

